

صادرات ۴ میلیون دلاری

گفتگو با دکتر فریدون انتظاری
رئیس اتحادیه صادرکنندگان نرم افزار

ایرانی برای صادرات است؟

از صد عضو اتحادیه این رقم مربوط به ده شرکت است. با توجه به توسعه نرم افزار در جهان برای توسعه این صنعت در کشور چه برنامه ای دارید؟

حضور در بازار هدف از جمله برنامه های آینده ماست به عنوان مثال برگزاری نمایشگاه اختصاصی در افغانستان. در آینده ای نزدیک هم هیات بزرگی از کشور که غرفه دار نیز می باشند به نمایشگاه Cebit آلمان فرستاده می شوند. گروه دیگری را هم در آینده ای نزدیک به ازبکستان، عراق، مالزی، لبنان و سوریه و عربستان سعودی اعزام خواهیم نمود. بنابراین قصد داریم تا در بازارهای هدف حضور موثری داشته باشیم. برنامه دیگر این است که چگونه با کشور دیگری برای حضور در کشور ثالث همکاری کنیم و در پی این هستیم تا با شرکت های آلمانی در کشور دیگری به فعالیت بپردازیم. در واقع از تجربه و تکنولوژی آنها برای ارتباط با کشورهای دیگر استفاده کنیم. حتی ما قصد داریم تا تکنولوژی این کشورها را بومی نماییم. به این وسیله می توانیم در کشورهای افغانستان و تاجیکستان که از لحاظ فرهنگی نیز ارتباط نزدیکی با آنها داریم بازارهای بیشتری پیدا کنیم. همچنین در این راستا سعی داریم تا در نفت و گاز نیز نرم افزارهای تولید داخل را ارائه دهیم.

این اتحادیه به چه منظوری تشکیل شده است؟

محتوای این اتحادیه تولید برای صادرات است. البته تولیدات ما در داخل نیز می تواند به فروش رود اما نگاه ما به صادرات است زیرا با این روند، کیفیت محصولات بالا می رود. در حدود صد شرکت که در زمینه تولید نرم افزار فعالیت دارند در اتحادیه عضو هستند و طی این چند سال عضویت این شرکت ها سیر صعودی داشته است. همچنین با تعاملی که با دولت نهم داشتیم برای اولین بار پس از انقلاب یک بسته حمایتی را طراحی کردیم. این بسته حمایتی از دو قسمت تشکیل می شود ۱- جوایز صادراتی ۲- کمک به کارآفرینان در زمینه بهبود کیفیت صنعت نرم افزار برای حضور در بازارهای جهانی.

به منظور تشویق صادرکنندگان ۳ میلیارد تومان جوایز صادراتی با هماهنگی دولت محترم و سازمان توسعه صادرات به شرکت ها پرداخت شده است.

تا به امروز میزان صادراتی که از سوی تولیدکنندگان نرم افزار صورت گرفته چه میزان بوده است؟

در سال گذشته ۲۵ میلیون دلار صادرات داشتیم. البته پیش بینی ما برای سال آینده تا ۴۰ میلیون دلار صادرات است و تمام تلاشمان را خواهیم نمود که با حمایت دولت و مسئولین صادراتمان به یک میلیارد دلار برسانیم.

این ۲۵ میلیون دلار سهم چند شرکت

اشاره

تجارت در دنیای امروز بر پایه دانش و تکنولوژی انجام می گیرد. ۸۰ درصد استفاده از اینترنت اختصاص به تجارت دارد و اینکه در دنیای جدید جایی برای فروش و صادرات ذخایر طبیعی کشورها نیست. کشور ما نیز به پشتوانه جوان های با استعداد قدم در راه تولید علم و دانش گذارده است و حتی در زمینه هایی به صادرات دانش تیز پرداخته است. صادرات نرم افزار نیز یکی از این دانش ها است که گرچه پایه و اساس آن از کشورهای اروپایی و آمریکا به ما رسیده اما جوان ها نشان دادند که با بومی نمودن این فناوریها می توانند به مقام های بلندی نیز دست یابند. به گفته دکتر فریدون انتظاری رئیس اتحادیه صادرکنندگان نرم افزار، صادرات نرم افزار در سال ۸۶ به ۴۰ میلیون دلار می رسد گرچه این رقم در مقابل پتانسیل های بالای کشور اندک است اما یقیناً با برداشته شدن مانع ها، خیلی زود محقق خواهد شد. کارشناسان این صنعت مهمترین مشکلات پیش روی تولیدکنندگان نرم افزار را مشکلات معافیت مالیاتی، نرخ گذاری نشدن محصولات نرم افزار، آشنا نبودن بانک ها با صادرات جهت ارائه تسهیلات بانکی، موفق نبودن شرکت ها در جذب سرمایه داخلی و خارجی و عدم رعایت قانون کپی رایت جهت حضور شرکت های خارجی در کشور می دانند. دکتر فریدون انتظاری رئیس اتحادیه صادرکنندگان نرم افزار پیرامون این مشکلات و تولید نرم افزار توضیح بیشتری را می دهد:

زیرا ما کشوری نفت خیز هستیم و به شدت به این نرم افزارها نیاز داریم. بنابراین می توان با تولید نرم افزار در داخل، نیاز به واردات آن و صرف هزینه های هنگفت را برطرف نمود و حتی می توان به کشورهای دیگر نفت خیز نیز آن را صادر کرد.

چه مسائلی باعث شده که در صنعت نرم افزار، تولید کنندگان به رشد زیادی دست پیدا نکنند؟

خوشبختانه در اغلب مسوولین این توجه وجود دارد اما مانع مهم بی اعتمادی بانک ها به این حوزه از صنعت است. بانک ها نباید به یک کارآفرین در حوزه نرم افزار مانند یک کارخانه دار کمپوت سازی و یا نوشابه ... نگاه کنند، زیرا این افراد وثیقه ای که برای بانک معتبر باشد ندارند و با خرد و دانش خود کار می کنند. چه کسی باید به جوانی که به تازگی از دانشگاه فارغ التحصیل شده و دنیایی از ایده دارد کمک کند. نمی توان شروطی را که برای یک کارخانه وجود دارد، برای کارآفرین نرم افزار نیز قرار داد. یک کارخانه با مشارکت مدنی از بانک تسهیلات می گیرد اما این مسئله برای یک جوان امکان ندارد. دیگر اینکه گمرکات باید تخصصی شوند که ما پیشنهاد گمرک تخصصی را نیز ارائه دادیم. گمرک به مقوله نرم افزار نباید مانند پسته برخورد کند. دنیای امروز به سرعت در حال پیشرفت است و اگر با سرعت آنها حرکت نکنیم بسیار بیشتر از امروز عقب خواهیم افتاد. مشکل دیگر در عدم توسعه تولید و صادرات نرم افزار، شرکت های کوچکی هستند که توان صادرات ندارند. بنابراین ایجاد یک کنسرسیوم برای ادغام این شرکت ها به منظور بالا بردن توان مالی آنها ضروری است.

اگر مشکلاتی که عنوان نمودید حل شود تولید کنندگان قادر به پاسخگویی نیاز بازار هستند؟

به دلیل اینکه کشور ما از جمعیتی جوان و با تحصیلات بالا تشکیل شده است در آینده در زمینه نرم افزار می توانیم حضور جدی داشته باشیم در صورتیکه مورد حمایت دولت واقع شوند. نرم افزار حوزه های وسیعی را در برمی گیرد؛ از مسایل امنیتی کشور تا اقتصادی، سیاسی و فرهنگی. جوانان کشور می توانند با قابلیت هایی که دارند و با وجود این حوزه وسیع برای کار، کشور را به پیشرفت های زیادی در این عرصه برسانند. از طرفی تولید کنندگان نیز باید نرم افزارهای استاندارد تولید کنند و با زبان و تکنیک جدید آشنایی کامل داشته باشند و راهکار اتحادیه همان حضور در مجامع مختلف، همایشها و نمایشگاه های اختصاصی است. اگر به جوانان کمک شود تا وارد بازار شوند مسلماً می توانند در فاصله زمانی اندک خود را به کشورهای پیشرفته برسانند. اگر از درآمد نفتی یک میلیارد دلار در نرم افزار سرمایه گذاری کنند دهها میلیارد برای کشور سود خواهد شد. از طرفی تزریق این سرمایه، تورم را نیز به وجود نمی آورد زیرا کالا خرید و فروش نمی شود و فکر و دانش به فروش می رود. بانک های ما تا به حال چندین میلیون دلار بابت خرید نرم افزار پرداخت کردند چرا این

اعتماد را به جوان های خود نداشته باشیم. اگر این هزینه ها را در داخل سرمایه گذاری کنند خیلی زود نتیجه آن را خواهند دید.

بدنه نرم افزار در کشور، علاقه مند به پیشرفت و رسیدن به قله های نرم افزاری دنیاست و ما سعی داریم تا با ایجاد کنسرسیوم و تولید محصول استاندارد حضور خود را در بازارهای جهانی پررنگ تر کنیم.

معنوی را فرهنگ سازی کنیم و موانع قانونی آن را به برطرف نماییم. وقتی که دیگر کشورها متوجه احترام ما به مالکیت معنوی شوند، راحت تر خواهیم توانست با آنها ارتباط برقرار کنیم. در حال حاضر به دلیل اینکه بیشتر در منطقه به صادرات می پردازیم فشاری از بابت قانون کپی رایب نداریم. امروز مشکل ما عدم آشنایی تولید کنندگان نرم افزار با استانداردهای جهانی است در حالیکه تمام این

مانع مهم بی اعتمادی بانک ها به این حوزه از صنعت است. بانک ها نباید به یک کارآفرین در حوزه نرم افزار مانند یک کارخانه دار کمپوت سازی و یا نوشابه ... نگاه کنند، زیرا این افراد وثیقه ای که برای بانک معتبر باشد ندارند و با خرد و دانش خود کار می کنند. چه کسی باید به جوانی که به تازگی از دانشگاه فارغ التحصیل شده و دنیایی از ایده دارد کمک کند. نمی توان شروطی را که برای یک کارخانه وجود دارد، برای کارآفرین نرم افزار نیز قرار داد. یک کارخانه با مشارکت مدنی از بانک تسهیلات می گیرد اما این مسئله برای یک جوان امکان ندارد.

استانداردها و قوانین تعریف شده است و بسیار ساده می توان از آنها استفاده نمود. شرکت های ما همه باید دارای ISO، کنترل کیفی و R&D باشند. این به مفهوم کپی برداری از استاندارد جهانی نیست. منظور اینست که باید در کیفیت، به استاندارد سازی جهانی نیز توجه کنیم زیرا استفاده از این استانداردها در جهان تجربه شده است ما حتی می توانیم این استاندارد ها را بومی نماییم.

استاندارد سازی و حضور در بازارهای جهانی نیازمند رعایت قانون کپی رایب است در حالیکه این موضوع در کشور ما رعایت نمی شود.

زمانیکه با شرکتهای خارجی کار می کنیم باید مفهوم استاندارد سازی آنها را متوجه شویم. سپس باید موانع حقوقی آن را برطرف کنیم. ما در ایران نیز به دنبال آن هستیم تا قانون کپی رایب یا مالکیت

برای مبارزه با کپی رایب اقداماتی انجام داده اید؟

از زمانی که فیلم های سینمایی در بازار پخش شدند قوه قضاییه در زمینه کپی رایب توجه بیشتری نشان داده است. ما هم به عنوان بازوی مشورتی سازمان ها در اجرای قانون هستیم. اما اگر جزو قانون کپی رایب جهانی شویم با وجود اینکه از لحاظ مالی بار سنگینی را برای شرکت ها به ویژه شرکت های کوچک ما ایجاد می کند، نقطه عطفی در تولید نرم افزار بوجود خواهد آمد.

دانش طراحان نرم افزار در کشور نسبت به کشورهای دیگر در چه حدی قرار دارد؟

بنده اعتقاد دارم دانش طراحان نرم افزار ما از کشورهای دیگر بیشتر است. از آنجایی که نیاز به ابزارهای بخصوصی نیز برای طراحی نیست و تنها دانش در این کار اهمیت دارد جوانان ما می توانند حتی بهتر از کشورهای اروپایی و آمریکایی به طراحی نرم افزار بپردازند. ذهن فعال، اصول و تجربه هایی که در طی چند سال به دست آوردند آنها را قوی تر از گذشته در عرصه های جهانی معرفی کرده است.

چند شرکت در زمینه تولید نرم افزار داریم که توان ایجاد واحدهای تحقیق و توسعه را داشته باشند؟

این نوع شرکتها بسیار کم هستند زیرا به منابع مالی بسیاری نیاز دارد. امروزه این دغدغه ما برای شرکت هاست. به همین دلیل اتحادیه به شرکت های کوچک کمک می نماید تا در نمایشگاه های خارجی شرکت کنند.

وارد کنندگان عمده نرم افزار در داخل چه منابعی هستند؟

شرکت مخابرات، نفت و گاز، صنعت و بانک ها عمده وارد کنندگان نرم افزار هستند و مسلماً رقم های بسیار بالایی را نیز می پردازند. بانک های ما هر کدام از یک نوع خاص نرم افزار استفاده می کنند. پیشنهاد ما این است که تمام بانک ها از یک نرم افزار که بوسیله تولید کنندگان ایرانی تهیه شده استفاده کنند و حتی می توان از شرکت های خارجی نیز کمک گرفت. با وابستگی که بانک های ایرانی نسبت به واردات نرم افزار دارند اگر تحریم ها گسترده تر شود با مشکلات عدیده ای روبرو خواهند شد.

شما به عنوان رئیس اتحادیه نرم افزار چقدر می توانید در تصمیمات دولت پیرامون صنعت نرم افزار شرکت داشته باشید؟

دولت، نسبت به اتاق بازرگانی که مادر تمام این تشکل هاست توجه بیشتری نسبت به تصمیمات ما دارد. در اتاق بازرگانی برخی از مواقع سعی در ضربه به این صنعت را دارند.

